ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Πολιτική για τους μαθητές με δυσκολίες σχολικής μάθησης που φοιτούν στην Α΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου, με ή χωρίς Μεταναστευτική Βιογραφία

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και στο πλαίσιο της υλοποίησης κοινής πολιτικής στην ΥΕΨ για μαθητές Α΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου με δυσκολίες μάθησης, με ή χωρίς μεταναστευτική βιογραφία (ΜΜΕΒ), έχουμε προβεί σε μια σειρά από εισηγήσεις προς τα σχολεία, που αξιολογούν την ανάγκη για παραπομπή στην ΥΕΨ τέτοιων περιπτώσεων μαθητών/μαθητριών.

Διαχρονικά, αρκετοί εκπαιδευτικοί απευθύνονται στην ΥΕΨ με αίτημα την ψυχοεκπαιδευτική αξιολόγηση περιπτώσεων μαθητών/μαθητριών που φοιτούν στην Α΄ Τάξη του Δημοτικού Σχολείου, με δυσκολίες σχολικής μάθησης, εκ των οποίων και παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία. Ως ΥΕΨ συχνά χρειάζεται να αναφέρουμε, ότι τα παιδιά μεταβαίνοντας από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο, αναμένεται ότι θα πρέπει να μάθουν να εργάζονται με βάση το πρόγραμμα της ημέρας, να εμπλέκονται σε μαθησιακές δραστηριότητες, να οργανώνονται σε σχέση με τις σχολικές απαιτήσεις, αυξάνοντας τα επίπεδα αυτοπειθαρχίας τους συγκριτικά με το νηπιαγωγείο. Σε κάποιες περιπτώσεις θα υπάρξουν παιδιά που θα δυσκολευτούν να ανταποκριθούν και να προσαρμοστούν αμέσως στις μαθησιακές απαιτήσεις της Α΄ Τάξης, σε σχέση με τους συνομηλίκους τους. Για αυτές τις περιπτώσεις, χρειάζεται να αποσαφηνίσουμε πως όπου δεν συνυπάρχουν Παράγοντες Επικινδυνότητας*, δεν εισηγούμαστε να γίνεται η παραπομπή του παιδιού στην ΥΕΨ με σκοπό την ψυχοεκπαιδευτική αξιολόγηση (Συμπλήρωση Εντύπων ΥΠΑΝ ΥΕΨ Δ01 και ΥΠΑΝ ΥΕΨ Δ02). Εισηγούμαστε προς τη Διεύθυνση του σχολείου, να επικοινωνεί με τον/την οικείο/α Εκπαιδευτικό/η Ψυχολόγο, για παροχή συμβουλευτικής καθοδήγησης/υποστήριξης.

Περαιτέρω, υποστηρίζουμε ότι με την εξασφάλιση συγκεκριμένων Προστατευτικών Παραγόντων, είναι εφικτό να ενισχυθεί η δυνατότητα μάθησης των παιδιών αυτών. Έτσι, προτού προωθήσουμε την ανάγκη για ψυχοεκπαιδευτική αξιολόγηση, είναι ουσιώδες να προϋπάρχει η συνεργασία του σχολείου με τον/την οικείο/α Εκπαιδευτικό/ή Ψυχολόγο και παράλληλα να παραχωρείται η ευκαιρία στα παιδιά που παρουσιάζουν ενδεχομένως πιο αργούς ρυθμούς μάθησης και προσαρμογής από τους/τις συμμαθητές/συμμαθήτριές τους, να προσαρμοστούν στις νέες μαθησιακές απαιτήσεις του Δημοτικού Σχολείου, βοηθούμενα πάντοτε από τις πρώιμες παρεμβάσεις που μπορούμε να εισηγηθούμε να εφαρμοστούν διαμέσου του σχολείου.

Διευκρινίζουμε ότι, για εκείνες τις περιπτώσεις παιδιών που φοιτούν στην Α΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου και συνυπάρχουν Παράγοντες Επικινδυνότητας, οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι κρίνουν -τις περισσότερες φορές- απαραίτητη τη διενέργεια ψυχοεκπαιδευτικής αξιολόγησης.

*Παραδείγματος χάριν, προβληματικές διαπροσωπικές σχέσεις στο παιδί, κακοποίηση και παραμέληση παιδιού από την οικογένεια, συναισθηματικά/συμπεριφορικά προβλήματα στο παιδί, ψυχοπαθολογία στην οικογένεια, οργανικές/νευρολογικές διαταραχές στο παιδί, νοητικά θέματα/ σύνδρομα, αναστολή φοίτησης στο δημοτικό, επανάληψη Α τάξης, ψυχικό τραύμα από πόλεμο, κ.ο.κ.

Η ανταπόκριση ενός παιδιού στις παρεμβάσεις που προσφέρει το εκπαιδευτικό σύστημα, ανεξάρτητα από την ειδική κατηγορία/διάγνωση στην οποία ενδέχεται να ανήκει (π.χ. ειδική μαθησιακή διαταραχή, νοητικά θέματα), θεωρείται πλέον -από την επιστημονική κοινότητα- καθοριστική για τη μετέπειτα μαθησιακή του εξέλιξη. Πολλά ερευνητικά δεδομένα συγκλίνουν στο ότι ο προσδιορισμός των μαθησιακών δυσκολίων (π.χ. η απόκλιση του νοητικού δυναμικού και των επιδόσεων), αντικαθίσταται από διαδικασίες που δίνουν έμφαση στον βαθμό της ανταπόκρισης των μαθητών/μαθητριών, στην ποιότητα διδασκαλίας και στις παρεμβάσεις[1] [2] [3]. Στο πλαίσιο της ανταπόκρισης των μαθητών/μαθητριών στην παρέμβαση, καθώς και στο πλαίσιο της έγκαιρης παρέμβασης, παρέχουμε Υπηρεσίες προς τα σχολεία (για όσους/όσες μαθητές/μαθήτριες παρουσιάζουν έκπτωση στη σχολική, κοινωνική και συναισθηματική λειτουργικότητά), χωρίς απαραιτήτως να υπάρχει κλινική διάγνωση (η οποία εξασφαλίζεται μέσω της Ψυχοεκπαιδευτικής Αξιολόγησης).

Όσον αφορά τα παιδιά της Α΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου με μεταναστευτική βιογραφία, πιστεύουμε ότι χρειάζεται να εξαντλούνται οι σχετικές πρακτικές και εισηγήσεις του ΥΠΑΝ/Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου για εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη των παιδιών, προτού προωθηθεί η εισήγηση για Ψυχοεκπαιδευτική Αξιολόγηση στην ΥΕΨ, με απώτερο στόχο την ένταξή τους στην Ειδική Εκπαίδευση.

Βάσει της σχετικής βιβλιογραφίας, ως ΥΕΨ, για τα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία λαμβάνουμε υπόψη τα ακόλουθα:

1. Τα παιδιά δεύτερης γενιάς (παιδιά μεταναστών/μεταναστριών που έχουν γεννηθεί στην Κύπρο ή ήρθαν σε πολύ μικρή ηλικία στην Κύπρο), ή τα παιδιά που η μετανάστευση της οικογένειας τους ήταν αναγκαστική π.χ. ήταν αποτέλεσμα πολέμου, καθώς και οι οικογένειες τους, ενδέχεται να αντιστέκονται στη μόρφωση και στη σχολική επιτυχία, εφόσον αυτό ενδόμυχα αποτελεί έναν τρόπο προστασίας της πολιτισμικής τους ταυτότητας και των όσων φέρνουν μαζί τους στο σχολείο. Σε πολλές περιπτώσεις οι δυσκολίες μάθησης των ΜΜΕΒ **δεν** είναι αποτέλεσμα ψυχοπαθολογίας, αναπτυξιακής, οργανικής ή και νοητικής ανεπάρκειας, ώστε να χρήζουν ψυχό-εκπαιδευτικής αξιολόγησης. Αντιθέτως, αυτό που χρειάζονται πολλές φορές αυτά τα παιδιά είναι η δημιουργία συνθηκών που θα επιτρέπουν τη συμμετοχή και την αίσθηση του ανήκειν, μέσα από δραστηριότητές που οργανώνονται εντός του σχολείου και της σχολικής τάξης.
   Τέτοιες δραστηριότητες καταγράφονται και στον προαναφερθέντα «Οδηγό Υποδοχής» αλλά και σε εγχειρίδια του μαθήματος Αγωγής Ζωής, καθώς επίσης και στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.).

2. Η **γλωσσική επάρκεια** (γνώση της γλώσσας της χώρας υποδοχής) είναι ουσιώδης και σημαντική προϋπόθεση, ώστε να αποκομίζουν οι μαθητές/μαθήτριες με μεταναστευτική βιογραφία το μέγιστο όφελος από την εκπαίδευση (*Κείμενο Πολιτικής ΥΠΠΑΝ, 2016*).
   Παρόλο που υπάρχουν αρκετά παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία που έχουν γεννηθεί στην Κύπρο, το οικογενειακό πλαίσιο εντούτοις δεν μιλά ελληνικά. Αυτό έχει τρείς φορές αυξημένες πιθανότητες το παιδί με μεταναστευτική βιογραφία να βρεθεί μεταξύ των λιγότερο έτοιμων μαθητών/μαθητριών της τάξης (Β. Πανταζής, 2005).

---

[1] Fuchs D., Mock D., Morgan P., Young C. (2003). Responsiveness-to-intervention: Definitions, evidence, and implications for the learning disabilities construct. *Learning Disabilities Research & Practice*, 18, 157–171.

[2] Fuchs, D., & Fuchs, L. S. (2006). Introduction to Response to Intervention: What, why, and how valid is it? *Reading Research Quarterly, 41*(1), 93–99.

[3] Τζιβινίκου, Σ. (2015). Μαθησιακές Δυσκολίες-Διδακτικές παρεμβάσεις [ηλεκτρ. βιβλίο]

[4] Σχετικές εγκύκλιοι οι οποίες είναι συγκεντρωμένες στην ιστοσελίδα του Π.Ι.: https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=1720&Itemid=463&lang=el).

Εν ολίγοις, αρκετά συχνά τα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία παρουσιάζουν δυσκολίες μάθησης οι οποίες συνδέονται μόνο με τα επίπεδα ελληνομάθειάς τους. Γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να αξιοποιούν τα εργαλεία που έχουν στη διάθεσή τους για τον σκοπό αυτό: τις πρόσθετες ώρες διδασκαλίας που παραχωρούνται, το Αναλυτικό Πρόγραμμα για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης και το διδακτικό υλικό (βιβλία, κάρτες και οδηγός εκπαιδευτικού) που έχει ετοιμαστεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

3. Η πρώτη έρευνα PIRLS (*Progress in International Reading Literacy Study*) έδειξε ότι οι μαθητές/μαθήτριες που μιλούσαν στο σπίτι άλλη γλώσσα από αυτή που αξιολογούνταν, παρουσίαζαν χαμηλότερες επιδόσεις στην ανάγνωση. Η δυσκολία αυτή, ανάγεται στην αδυναμία των γονέων/κηδεμόνων να βοηθήσουν τα παιδιά τους στις σχολικές εργασίες και στο διάβασμα. Έτσι είναι πολύ σημαντικό να παροτρύνονται οι εκπαιδευτικοί να δημιουργούν ευκαιρίες στα παιδιά ΜΜΕΒ για *«περάσματα»* από τη γλώσσα του σχολείου στη γλώσσα του σπιτιού και αντίστροφα και για ευκαιρίες αλληλεπίδρασης αξιοποιώντας τη γλώσσα του σχολείου εκτός του σχολικού προγράμματος (π.χ. μέσω προτζεκτ, συλλογής στοιχείων για ένα θέμα κτλ.). Σύμφωνα με το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης του ΥΠΑΝ (2017), μετά από μελέτη των διάφορων μεταβλητών που επιδρούν στην κατάκτηση της ελληνικής γλώσσας από παιδιά που είναι ενταγμένα στα προγράμματα ελληνομάθειας στα κυπριακά σχολεία, δύο μεταβλητές αναγνωρίστηκαν ως στατιστικά σημαντικές σε σχέση με την επίδραση τους: α) η ικανότητα για χρήση και επαφή με την ελληνική γλώσσα και β) η επαφή με την ελληνική γλώσσα εκτός σχολείου. Με άλλα λόγια, μαθητές/μαθήτριες που πιστεύουν ότι γνωρίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό να γράφουν, να διαβάζουν, να μιλούν και να καταλαβαίνουν τα ελληνικά, αλλά και μαθητές/μαθήτριες που έρχονται σε επαφή με την ελληνική γλώσσα εκτός σχολείου, μέσω τραγουδιών, παιχνιδιών, βιβλίων αλλά και φίλων, έχουν σημαντικά μεγαλύτερες πιθανότητες να κατακτήσουν την ελληνική γλώσσα. Τα αποτελέσματα αυτά συνάδουν με τα ευρήματα άλλων ερευνών. Ο βαθμός εμπιστοσύνης στις ικανότητες χρήσης της δεύτερης γλώσσας αλλά και οι ευκαιρίες αλληλεπίδρασης με φίλους στη γλώσσα στόχο, τόσο εντός όσο και εκτός τάξης, έχουν σύμφωνα με τη βιβλιογραφία θετικές επιδράσεις στην κατάκτηση μιας δεύτερης γλώσσας.

4. Παιδιά τα οποία προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα, συχνά βιώνουν μαθησιακές προκλήσεις. Αυτές οι προκλήσεις μπορεί να επιδεινωθούν από πολιτισμικές ασυνέχειες στο σχολείο (Kidd, Sanchez, & Thorp, 2008)[6], όπως δυσκολίες επικοινωνίας μεταξύ οικογένειας και σχολείου, ανεπαρκής προσοχή στα πολιτισμικά στυλ μάθησης που έχουν υιοθετήσει τα παιδιά από το σπίτι τους, και ανεπιτυχείς εκπαιδευτικές στρατηγικές που εφαρμόζονται από το σχολείο και οι οποίες συχνά δυσχεραίνουν τη μεγιστοποίηση των μαθησιακών εμπειριών και γνώσεων των παιδιών στο σπίτι τους ή στην κοινότητα.

5. Οι εκπαιδευτικοί μπορεί να αξιοποιήσουν προς την κατεύθυνση αυτή όλα τα έντυπα που αφορούν τη σχολική ζωή και είναι μεταφρασμένα σε διάφορες γλώσσες και αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, αλλά και τα όσα καταγράφονται στην εισαγωγή του Αναλυτικού Προγράμματος για την Ελληνική γλώσσα ως δεύτερη γλώσσα και τις σχετικές υποενότητες για τη μητρική γλώσσα και για τις αρνητικές παρεμβολές της μητρικής γλώσσας σε αντιδιαστολή με τη δυσλεξία.

---

[5] Πανταζής, Β. (2005). Ανθρώπινα Δικαιώματα, Πολυπολιτισμική Κοινωνία και Εκπαίδευση.

[6] Kidd, J.K., Sánchez, S.Y., & Thorp, E.K. (2008). Defining moments: Developing culturally responsive dispositions and teaching practices in early childhood preservice teachers. Teaching and Teacher Education, 24, 316-329.

Επιπρόσθετα, τόσο με βάση το *Κείμενο Πολιτικής του ΥΠΑΝ (2016),* αλλά και με βάση τις σχετικές εγκυκλίους και τους οδηγούς που έχει ετοιμάσει η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης για τα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία, απορρέουν τα ακόλουθα:

- Τα μαθήματα για την ελληνική γλώσσα ως δεύτερη γλώσσα που προσφέρονται από το ΥΠΑΝ, είναι ύψιστης σημασίας εφόσον ενισχύουν τη γλωσσική επάρκεια, καθώς και τις δεξιότητες μάθησης ή και επιδόσεις των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία στις επόμενες τάξεις. Ως ΥΕΨ θεωρούμε ότι προτού υπάρξει η υποψία ή ο ισχυρισμός ότι ενδέχεται τα παιδιά αυτά, να είναι παιδιά με ειδικές ανάγκες και χρειάζονται ειδική εκπαίδευση, χρειάζεται να παραχωρηθεί το χρονικό διάστημα που διαρκούν οι μεταβατικές τάξεις, ώστε να ενισχυθεί η ελληνομάθειά τους και κατ' επέκταση, το λεξιλόγιο, η κατανόηση, η παραγωγή προφορικού λόγου, όπως και η εμπέδωση των γραμμάτων και της γραφοφωνημικής αντιστοίχισης που διδάσκονται και στη μικτή τάξη.

- Εάν κριθεί αναγκαίο, θα πρέπει το σχολείο να προσφέρει πρόσθετη ενισχυτική διδασκαλία σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα/μαθήματα, αξιοποιώντας για παράδειγμα την παρουσία δεύτερου εκπαιδευτικού στην τάξη στα σχολεία ΔΡΑ.Σ.Ε. (στα σχολεία που είναι εφικτό) ή τις πρακτικές διαφοροποίησης της διδασκαλίας ή τη συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό που διδάσκει την ελληνική γλώσσα ως δεύτερη. Αξιοποιώντας τα δοκίμια αρχικής, ενδιάμεσης και τελικής αξιολόγησης και τηρώντας πορτφόλιο για την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να παρακολουθούν την πορεία των παιδιών συνεχώς, καθώς και το αν υπάρχει εξέλιξη στα ακόλουθα: ανάγνωση και κατανόηση κειμένου, ενίσχυσή λεξιλογίου και παραγωγή προφορικού λόγου.

- Επιπρόσθετα προς το τέλος του σχολικού έτους, χορηγούνται τα Δοκίμια Ελληνομάθειας του ΚΕΕΑ για τα παιδιά της Α΄ Τάξης του Δημοτικού Σχολείου για να αποφασισθεί για ποια παιδιά θα παραχωρηθούν ώρες διδασκαλίας για την ελληνική γλώσσα ως δεύτερη.

6. Με βάση όλα τα πιο πάνω και με στόχο την ένταξη των μαθητών/μαθητριών με μεταναστευτική βιογραφία στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα, χρειάζεται να ακολουθείται **Συστημική Προσέγγιση** για την ομαλή ένταξη των μαθητών/μαθητριών. Συγκεκριμένα:

- Συγκέντρωση πληροφοριών για το προφίλ των μαθητών/μαθητριών (επικοινωνία με τους γονείς/κηδεμόνες, με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, διερεύνηση του κοινωνικοπολιτικού συγκείμενου της χώρας προέλευσης και τις συνθήκες διαβίωσης στο σπίτι). Σχετικό έντυπο σε διάφορες γλώσσες υπάρχει στον Οδηγό Υποδοχής και σχετικά στοιχεία καταχωρούνται επίσης στην Ενιαία Βάση δεδομένων των ΚΕΕΑ, μέσω της συμμετοχής των παιδιών στο δοκίμιο Ελληνομάθειας.

- Προώθηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο σχολείο αξιοποιώντας σχετικό υλικό που διατίθεται μέσω του σχολικού προγράμματος, όπως για παράδειγμα μέσω του μαθήματος Αγωγής Ζωής (π.χ. Ανακαλύπτοντας τον Ελέφαντα), και εφαρμογή της Αντιρατσιστικής Πολιτικής του ΥΠΑΝ.

- Προώθηση γλωσσικής πολιτικής στο σχολείο που περιλαμβάνει:

    - Ένταξη των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία στη γενική τάξη συμφοίτησης, σε συνδυασμό με εντατική διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, σύμφωνα με τις ειδικές ρυθμίσεις στο σχολικό πρόγραμμα ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης, όπως αυτές καταγράφονται σε σχετικές εγκυκλίους και οδηγούς.
    - Διάγνωση, αξιολόγηση και παρακολούθηση της προόδου και του επιπέδου ελληνομάθειας των μαθητών/μαθητριών από τους/τις εκπαιδευτικούς, αξιοποιώντας τα δοκίμια αρχικής, ενδιάμεσης και τελικής αξιολόγησης.

- Παραχώρηση ενός εύλογου χρονικού διαστήματος, ώστε να γίνεται η διαπίστωση ότι το παιδί δεν μαθαίνει ικανοποιητικά την ελληνική γλώσσα, ή ότι το παιδί χρειάζεται περαιτέρω στήριξη στην εκμάθησή της.

- Αξιοποίηση των ευκαιριών επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών μέσα από τα εξειδικευμένα Δίκτυα Υποστήριξης Εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης και την εφαρμογή της Αντιρατσιστικής Πολιτικής αλλά και άλλες δράσεις του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (π.χ. Προαιρετικά Σεμινάρια, Σεμινάρια σε Σχολική βάση, Πρόγραμμα Υποστήριξης Επαγγελματικής Μάθησης, Εξειδικευμένα Συνέδρια/Ημερίδες).

- Προσδιορισμός ομάδας εκπαιδευτικών, καθώς και συντονιστή/συντονίστριας εκπαιδευτικού, για υποδοχή μαθητών/μαθητριών με μεταναστευτική βιογραφία. Διαμόρφωσή ενός δικτύου «μεντόρων» (μέντορας-συμμαθητής, μέντορας-εκπαιδευτικός, μέντορας από την κοινότητα).

- Συνεργασία της σχολικής μονάδας με την τοπική αυτοδιοίκηση για άνοιγμα του σχολείου στην κοινότητα, με στόχο την εκπαίδευση, την εμπλοκή των γονέων και τη συμμετοχή τους σε επιμορφωτικά προγράμματα.

- Απασχόληση ενηλίκων, οι οποίοι προέρχονται από τις χώρες προέλευσης του συγκεκριμένου μαθητικού πληθυσμού και μπορούν να εργαστούν με συγκεκριμένο ωράριο και καθήκοντα στις σχολικές μονάδες, με στόχο τη διευκόλυνση της επικοινωνίας σχολείου–οικογένειας και της μάθησης των παιδιών (π.χ. κατά τις εγγραφές ή κατά τη διοργάνωση μιας σχολικής εκδήλωσης).

Ειδικότερα στην περίπτωση των μαθητών/μαθητριών ΜΜΕΒ, σημαντική παράμετρος αποτελεί και το συγκείμενο στο οποίο βρίσκεται το παιδί. Οποιαδήποτε απόφαση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις παραμέτρους όπως την προηγούμενη φοίτηση του παιδιού σε νηπιαγωγείο στην Κύπρο, την επίδοση του παιδιού στο σύνολο των μαθημάτων του σχολικού προγράμματος (πέραν των Ελληνικών), το προφίλ της τάξης και του σχολείου, τις ώρες ενισχυτικής διδασκαλίας που λαμβάνει το παιδί κ.ά. Στις περιπτώσεις που το σχολείο έχει εξαντλήσει όλα τα παιδαγωγικά εργαλεία που έχει στη διάθεσή του, αξιοποιώντας παράλληλα τεκμήρια από το πορτφόλιο του παιδιού, και εφόσον έχει παραχωρηθεί ένα εύλογο χρονικό διάστημα, τότε το σχολείο απευθύνεται στην ΥΕΨ για διερεύνηση άλλων παραγόντων που μπορεί να επηρεάζουν τη σχολική ανταπόκριση και επίδοση του παιδιού. Ο/Η οικείος/οικεία Ε.Ψ σε συνεννόηση με το σχολείο, αποφασίζει εάν θα χρειαστεί να ακολουθηθεί ο Μηχανισμός Εντοπισμού και Στήριξης Παιδιών.

Καταληκτικά, ο/η Ε.Ψ και οι διευθύνσεις των σχολείων, χρειάζεται να έχουν υπόψη τα πιο πάνω δεδομένα κατά την οποιαδήποτε προσπάθεια παραχώρησης Ειδικής Εκπαίδευσης σε παιδιά ΜΜΕΒ, ή παιδιά Α΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου με δυσκολίες μάθησης.

ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΥΕΨ

Φεβρουάριος 2023